

تأثیر تفکیک اجزای جریانهای نقدی در پیش‌بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی

نویسندگان

- ۱- محمدحسین صفرزاده (استادیار حسابداری، دانشگاه شهید بهشتی تهران)
- ۲- مهدیه دولت آبادی (کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه شهید باهنر کرمان)

آدرس مکاتبه‌کننده:

تهران، میدان آرژانتین، بلوار بیهقی، نبش خ ۱۲ غربی، سازمان حسابرسی.

پست الکترونیکی: m_safarzadeh@sbu.ac.ir

شماره تلفن: ۰۹۱۲۶۰۴۵۵۱۹

تأثیر تفکیک اجزای جریانهای نقدی در پیش‌بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی

چکیده

صورت جریان وجوه نقد و اجزای مربوط به آن از جمله اطلاعاتی است که افراد آن را در هنگام تصمیم‌گیری مدنظر قرار می‌دهند. اطلاعات مربوط به اجزای جریانهای نقدی حائز اهمیت است و به پیش‌بینی جریانهای نقدی آینده کمک می‌کند. با توجه به اهمیت جریانهای نقدی و محتوای اطلاعاتی اجزای آن، هدف تحقیق حاضر بررسی تأثیر تفکیک اجزای جریانهای نقدی در پیش‌بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی در شرکتهای پذیرفته شده بورس اوراق بهادار می‌باشد، به نحوی که نتایج حاصله از این تحقیق در تصمیم‌گیری‌های سرمایه‌گذاران و قیمت‌گذاری آنها مورد استفاده قرار می‌گیرد.

برای این منظور اطلاعات ۱۳۰ شرکت پذیرفته در بورس اوراق بهادار، طی دوره زمانی ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۹ مورد بررسی قرار گرفته است. مطالعه حاضر از نوع بررسی همبستگی بوده و به منظور آزمون فرضیه‌های تحقیق از تکنیک داده‌های تلفیقی استفاده شده است. نتایج تحقیق حاکی از این بود که اجزای جریانهای نقدی عملیاتی تاریخی از توانایی بیشتری برای پیش‌بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی نسبت به جریانهای نقدی عملیاتی تاریخی برخوردار است.

کلید واژه‌ها: جریان نقدی عملیاتی، سود خالص، پیش‌بینی، دوره پیش‌بینی

مقدمه

امروزه سازمان های اقتصادی در جهت پیشبرد اهداف خود، به شناسایی تک تک عوامل موثر بر توسعه سازمان خود می پردازند. یکی از عواملی که می تواند تأثیر بسزایی در دستیابی به اهداف فوق داشته باشد، وجه نقد است و عدم برنامه ریزی در رابطه با آن می تواند مشکلات زیادی را برای یک سازمان به وجود آورد. آگاهی از وجه نقد و میزان آن همواره برای یک سازمان مفید می باشد، و پیش بینی آن نیز می تواند به برنامه ریزی صحیح در ارتباط با منابع و مصارف سازمان در سالهای آتی منجر شود [9].

با پذیرش الگوی سودمندی در تصمیم گیری، سؤال اصلی این است که آیا براساس اطلاعات موجود حسابداری، می توان جریانهای نقدی آتی واحد اقتصادی را پیش بینی نمود؟ بررسی پژوهش های انجام شده در زمینه پیش بینی جریانهای نقدی آتی، بر سودمندی طیفی از معیارهای نقدی و تعهدی به عنوان پیش بینی کننده های احتمالی جریانهای نقدی آتی تأکید داشته اند. در این تحقیق از اجزای جریانهای نقدی به عنوان عاملی برای پیش بینی جریانهای نقدی آتی استفاده می گردد. در ضمن بررسی خواهد شد که آیا تفکیک جریانهای نقدی به اجزای بیشتر سبب بهبود پیش بینی جریانهای نقدی آتی می گردد یا خیر؟

تشریح و بیان مسأله

به دلیل اهمیت قابل ملاحظه جریانهای نقدی در موفقیت واحدهای اقتصادی و ضرورت آن برای ادامه بقای آنها، پیش بینی جریانهای نقدی از موضوعات مهمی است که مورد توجه خاص مدیران واحدهای اقتصادی قرار دارد زیرا اداره و رشد واحدهای اقتصادی بدون وجود منابع نقدی امکان پذیر نیست.

تاکنون تحقیقات زیادی در خصوص پیش بینی جریانهای نقدی صورت گرفته است، اما نتایج حاصل از این تحقیقات (در کشورهای مختلف) متفاوت بوده است. گروهی از محققین به این نتیجه دست یافته اند که سودهای تعهدی پیش بینی کننده بهتری برای جریانهای نقدی آتی هستند و گروهی دیگر نتیجه گرفته اند که جریانهای نقدی آتی را از روی جریانهای نقدی تاریخی بهتر می توان پیش بینی کرد.

پیش‌بینی جریانهای نقدی آتی با استفاده از اجزای جریانهای نقدی در بازار بورس ایران، موضوع پژوهش حاضر است. بررسی خواهد شد که آیا تفکیک جریانهای نقدی تاریخی به اجزای بیشتر، سبب بهبود پیش‌بینی جریانهای نقدی آتی خواهد شد؟ و آیا افزایش وقفه در مدل پیش‌بینی، توانایی مدل پیش‌بینی جریان نقدی را افزایش می‌دهد؟

اهمیت و ضرورت انجام تحقیق

امروزه وجوه نقد و جریان آن در موفقیت واحدهای تجاری نقشی کلیدی ایفا می‌کنند به گونه‌ای که بدون آن سازمانها قادر به تداوم فعالیت و ادامه بقا نمی‌باشند. جریانهای نقدی در بسیاری از تصمیمات مالی، مدل‌های ارزشیابی اوراق بهادار، روشهای ارزیابی طرحهای سرمایه‌گذاری، روشهای ارزیابی ارزش واحدهای اقتصادی و بسیاری از تجزیه و تحلیل‌های سنتی و جدید مدیریت مالی، نقشی محوری دارند.

از منظر درون سازمانی، توانایی پیش‌بینی صحیح نتایج فعالیتهای آتی، خصوصاً جریانهای نقدی، اداره امور واحدهای تجاری را در کاراترین شکل خود امکانپذیر می‌سازد و به اتخاذ تصمیمات بهینه در زمینه‌های عملیاتی، تأمین مالی و سرمایه‌گذاری منجر می‌شود. از طرف دیگر بسیاری از تصمیمات استفاده‌کنندگان برون سازمانی نیز مبتنی بر اطلاعات جریانهای نقدی آتی، خصوصاً جریانهای نقدی عملیاتی است. برای نمونه سرمایه‌گذاران، اعتبار دهندگان و تحلیلگران مالی، از جریانهای نقدی عملیاتی به عنوان معیاری جهت ارزیابی شرکت استفاده می‌نمایند. سرمایه‌گذاران بالقوه نیز با پیش‌بینی جریانهای نقدی آتی سهام، نسبت به سرمایه‌گذاری و تخصیص منابع سرمایه خود اقدام می‌نمایند [10].

اهمیت جریانهای نقدی و لزوم پیش‌بینی آنها از دید استانداردهای حسابداری و مفاهیم نظری گزارشگری مالی ایران

اطلاعات تاریخی مربوط به جریان نقد می‌تواند در قضاوت نسبت به مبلغ، زمان و میزان اطمینان از تحقق جریانهای نقد آتی به استفاده‌کنندگان صورتهای مالی کمک کند. اطلاعات

مزبور بیانگر چگونگی ارتباط بین سودآوری واحد تجاری و توان آن جهت ایجاد وجه نقد و در نتیجه مشخص کننده کیفیت سود تحصیل شده توسط واحد تجاری است. علاوه بر این، تحلیل گران و دیگر استفاده کنندگان اطلاعات مالی اغلب به طور رسمی یا غیررسمی مدل‌هایی را برای ارزیابی و مقایسه ارزش فعلی جریانهای نقد آتی واحد های تجاری به کار می‌برند. اطلاعات تاریخی مربوط به جریان وجه نقد می‌تواند جهت کنترل میزان دقت ارزیابیهای گذشته مفید واقع شود و رابطه بین فعالیتهای واحد تجاری و دریافتها و پرداختهای آن را نشان دهد. همچنین ارزیابی فرصتها و مخاطرات فعالیت تجاری و وظیفه مباشرت مدیریت نیز با استفاده از جریانهای نقد عملیاتی امکان پذیر می‌باشد (استانداردهای حسابداری ایران، ۱۳۸۸، استاندارد شماره ۲، بندهای ۱ و ۲). [1].

پیش بینی جریانهای نقد آتی با استفاده از جریانهای نقدی گذشته

هدف اصلی حسابداری فراهم نمودن اطلاعاتی است که:

۱- به سرمایه گذاران و اعتبار دهندگان کمک نماید تا آنها وجوه نقدی را که احتمالاً در آینده به صورت سود تقسیمی و بهره پرداخت خواهد شد و یا برای باز پرداخت اصل وام پرداخت می‌شود، برآورد نمایند.

۲- به افراد کمک کند تا ریسک تصمیم گیری خود را ارزیابی نمایند.

تصمیم گیری شرکت در مورد پرداخت وجوه نقد در هر دوره به چندین عامل پیچیده بستگی دارد. از این رو، چنانچه سرمایه گذاران و اعتبار دهندگان اطلاعاتی راجع به انواع جریانهای نقدی داشته باشند، شاید بتوانند جریانهای نقدی آتی را بهتر پیش بینی نمایند. این جریانهای نقدی به قرار ذیل می‌باشند:

۱- جریانهای نقدی مربوط به عملیات جاری و اصلی شرکت،

۲- جریانهای نقدی موردی یا تکراری که با عملیات جاری شرکت رابطه ای ندارند، ولی ناشی از رویدادهای غیر منتظره یا تمایل مدیریت به حفظ یک جو مناسب برای شرکت در آینده است،

- ۳- جریانهای نقدی مورد نیاز برای گسترش تشکیلات عملیاتی و موجودی کالا، یا ناشی از فروش دارائیهایی که برای عملیات آتی مورد نیاز نیستند،
- ۴- وجوه نقد حاصل از انتشار سهام یا اوراق قرضه و یا وجوه نقد مربوط به باز پرداخت به دارندگان اوراق قرضه و سهامداران،
- ۵- پرداخت بهره و سود به سرمایه گذارانی که دارای اولویت هستند، مانند دارندگان سهام ممتاز [13].

اما پیش بینی جریانهای نقد آتی با استفاده از داده های تاریخی آن، با مشکلاتی همراه است. یکی از مشکلات استفاده از جریانهای نقد تاریخی به عنوان یک پیش بینی کننده از توزیع نقد آتی این است که بیشتر جریانهای نقدی با یکدیگر رابطه ای متقابل دارند. به عنوان مثال، وجوه نقد موجود یا وجوه نقدی که انتظار می رود وصول شود، ممکن است برای مخارج سرمایه ای، باز پرداخت بدهیها و یا پرداخت سود نقدی مورد استفاده قرار گیرد. از این رو برنامه ها و انتظارات مدیریت و نیز سایر اطلاعات صورت تعهدات و منابع شرکت هم به عنوان اطلاعات مکمل (جریان نقدی) باید مورد توجه قرار گیرد [13].

گزارش جریانهای نقدی یا گزارشگری سود

جریانهای نقدی در مقایسه با سودهای تعهدی، مزایای زیادی دارند. پاره ای از این مزایا به شرح ذیل می باشند:

- ۱- از آنجائیکه اندازه گیری جریانهای نقدی فارغ از ارزیابیهای ذهنی است، در نتیجه نسبت به سود از عینیت بیشتری برخوردارند. از طرف دیگر، به دلیل اینکه دریافتها و پرداختهای نقدی براساس مستندات صورت می گیرد، بنابراین وجه نقد نسبت به اندازه گیریهای حسابداری تمام شده تاریخی و ارزشهای جاری با سهولت بیشتری قابل تصدیق است.
- ۲- مشکل مربوط به تمایز سرمایه، در آمد، سود، هزینه و یا تخصیص هزینه ها به مجموعه ای از دوره های زمانی اختیاری، در حسابداری جریانهای نقدی به وجود نمی آید. از این رو، اگر چه پیش بینی های مربوط به هر یک از جریانهای نقدی و یا جریانهای سود با عدم اطمینان

همراه است، اما پیش بینی های مربوط به جریانهای نقدی در مقایسه با پیش بینی های مربوط به سود از عینیت بیشتری برخوردار است.

۳- از آنجائیکه یک مبنای اندازه گیری مشترک (یعنی وجه نقد) برای کلیه عناصر گزارشهای مالی به کار می رود، لذا قابلیت مقایسه صورتهای مالی افزایش می یابد.

۴- وجه نقد برای بقا و رشد واحد تجاری حیاتی است. توانایی پرداخت دیون الزاماً با مسأله دسترسی به وجه نقد برای پرداخت بدهیهای جاری ارتباط تنگاتنگی دارد. حال آنکه حسابداری سنتی با تأکید بر اندازه گیری سود، مسأله توانایی پرداخت دیون را در درجه دوم اهمیت قرار می دهد. بسیاری از واحدهای تجاری علیرغم برخورداری از سود بالا با مسأله ورشکستگی و انحلال روبرو شده اند اما در مقابل، بسیاری از شرکتهای بوده اند که علیرغم زیانهای حسابداری، به دلیل دسترسی به وجه نقد از این مسأله رهایی یافته اند [9].

پیشینه تحقیق

مردوک و کراوز (۱۹۹۰)، با استفاده از مدل های تک متغیره به پیش بینی جریان های نقد آتی پرداختند. و به نتایج زیر دست یافتند:

- سودها نسبت به جریان های نقد عملیاتی، پیش بینی کننده بهتری از جریان های نقد عملیاتی آتی می باشند.
- جزء جاری سودها نسبت به جزء غیر جاری سودها برای پیش بینی جریان های نقد عملیاتی، از اهمیت بیشتری برخوردار است.
- استفاده بیشتر از داده های سال های قبل (افزایش طول وقفه ها)، صحت پیش بینی جریان های نقدی عملیاتی را افزایش می دهد.

همانگونه که از نتایج فوق برمی آید، نتیجه این تحقیق نیز با ادعای FASB هماهنگی دارد [22]. FASB مدعی است که سودهای حسابداری نسبت به جریانهای نقدی، پیش بینی کننده بهتری برای جریانهای نقدی آتی است [19].

کوئیرین و همکاران (۱۹۹۹)، در تحقیقی تحت عنوان "پیش بینی جریانهای نقد عملیاتی"، به پیش بینی جریانهای نقد عملیاتی آتی پرداختند. و به این نتیجه دست یافتند که بهترین پیش

بینی کننده جریانهای نقد عملیاتی، جریانهای نقد عملیاتی گذشته می باشند. همانگونه که از نتیجه تحقیق بر می آید، نتیجه بدست آمده با ادعای FASB مبنی بر ارجحیت سود نسبت به جریانهای نقد تاریخی در پیش بینی جریانهای نقد آتی، همخوانی ندارد [23].

کریشان ولارگی (۲۰۰۰)، در تحقیق خود به این نتیجه رسید که اجزای تشکیل دهنده جریانهای نقدی دارای توانایی پیش بینی بالاتری نسبت به جریانهای نقدی عملیاتی انباشته در پیش بینی جریان های نقدی آتی است. و برآورد دریافت ها و پرداخت های نقدی از طریق روش غیرمستقیم منجر به اندازه گیری نادرست معناداری می شود [21].

کلینچ و همکاران (۲۰۰۰)، به بررسی سودمندی اجزاء جریانهای نقد عملیاتی در پیش بینی جریانهای نقد عملیاتی آتی پرداختند. نتیجه تحقیق حاکی از آن بود که توان توضیح دهندگی اجزاء جریانهای نقدی عملیاتی (دریافتی از مشتریان بابت فروش، پرداختی به فروشندگان بابت خرید کالا، پرداخت بهره، دریافت سود سهام و...) در مقایسه با مجموع جریانهای نقد عملیاتی بیشتر است [18].

العطار و حسین (۲۰۰۴)، توانایی داده های حسابداری شامل سود، جریانهای نقدی و اقلام تعهدی در پیش بینی جریانهای نقد آتی را مورد بررسی قرار داد و به این نتیجه رسید که:

- تفکیک سود به اجزاء نقدی و تعهدی، سبب بهبود پیش بینی جریانهای نقدی می شود.
- جریانهای نقد تاریخی در مقایسه با سودهای تاریخی از توان بیشتری برای پیش بینی جریانهای نقد آتی برخوردارند. (خلاف ادعای FASB)
- جریانهای نقد تاریخی در مقایسه با استفاده همزمان از جریانهای نقدی و اجزاء تعهدی سود، توان کمتری برای پیش بینی جریانهای نقد آتی دارند.
- با افزایش افق زمانی توان توضیح دهندگی مدلها کاهش می یابد اما برتری نسبی مدل جریان نقد نسبت به مدل سود کماکان حفظ می شود [14].

چنگ و هالی (۲۰۰۵)، نقش جریانهای نقدی کلیدی و غیر کلیدی را در پیش بینی جریانهای نقد آتی را مورد بررسی قرار دادند آنها جریانهای نقدی را به شش طبقه (شامل؛ جریانهای نقد حاصل از فروش، بهای تمام شده فروش، هزینه های عملیاتی، بهره، مالیات و سایر) تقسیم کردند. پس از آزمون فرضیات محققان دریافتند که:

- اجزاء کلیدی جریان نقد نسبت به اجزاء غیر کلیدی، اطلاعات متفاوتی را در خصوص جریانهای نقد آتی منعکس می کنند.
- تفکیک اجزاء جریان نقد، به صورت قابل ملاحظه ای پیش بینی جریانهای نقدی را بهبود می بخشد [16].
- چنگ و هالی (۲۰۰۸)، ضرورت تفکیک سود به اجزای نقدی و تعهدی را بررسی و به نتایج زیر دست یافتند:
- تفکیک سود به اجزای نقدی و تعهدی توان پیش بینی جریانهای نقدی عملیاتی را به صورت معناداری افزایش می دهد.
- تفکیک جزء تعهدی سود به اجزای بیشتر، توان پیش بینی جریانهای نقدی عملیاتی را به صورت معناداری بهبود می بخشد.
- تفکیک جزء نقدی سود به اجزای بیشتر، توان پیش بینی جریانهای نقدی عملیاتی را به صورت قابل ملاحظه ای بهبود می بخشد [17].
- کردستانی (۱۳۷۴)، توانایی سود در پیش بینی جریانهای نقدی و سودهای آتی را مورد بررسی قرار داده است. نتایج تحقیق به قرار ذیل بود:
- مدل های رگرسیون سری زمانی برای اکثر شرکتها قادر نیستند با استفاده از مشاهدات گذشته سودها، جریانهای نقدی و سودهای آتی را طوری پیش بینی کنند که به ارقام واقعی آنها نزدیک باشند.
- مشاهدات گذشته سود و جریان نقدی با هم برای پیش بینی جریان نقدی اکثر شرکتهای نمونه مورد مطالعه، مفید نیستند. البته افزودن سود به عنوان متغیر توضیحی به مدل پیش بینی، باعث می شود به پیش بینی های بهتری دست یابیم.
- سود حسابداری در مقایسه با جریان نقدی توانایی بیشتری برای پیش بینی جریانهای نقد آتی دارد. این یافته با بیانیه مفهومی شماره یک FASB همخوانی دارد [8].
- احمد مدرس (۱۳۸۰)، به بررسی کاربرد مدل سری زمانی چند متغیره در پیش بینی جریانهای نقد عملیاتی پرداخته است. محقق به نتایج زیر دست یافته است:

- سری زمانی جریانهای نقد عملیاتی از فرایند گام تصادفی تبعیت می نماید، در نتیجه پیش بینی جریانهای نقد عملیاتی آتی با استفاده از جریانهای نقد عملیاتی تاریخی امکان پذیر نیست.

- پیش-بینی جریانهای نقد عملیاتی با استفاده از سودهای تاریخی به نحو معناداری امکان پذیر است. بنابراین در پیش بینی جریان نقد عملیاتی، برتری سود بر جریان نقدی تأیید شده است.

- استفاده همزمان از جریانهای نقد عملیاتی تاریخی و سودهای تاریخی تا حد زیادی توان پیش-بینی مدل را بهبود می بخشد.

- استفاده همزمان از جریانهای نقد عملیاتی تاریخی و سودهای تاریخی و دارائیهها و بدهیههای جاری تاریخی مرتبط، تا حد زیادی توانایی پیش بینی مدل را بهبود می بخشد. این یافته نشان می دهد که اطلاعات مرتبط صورتهای در مجموع برای پیش-بینی جریانهای نقد عملیاتی سودمند است.

- مناسبترین مدل برای پیش بینی در سطح شرکتهای، استفاده از مدلی است که در برگیرنده جریانهای نقد عملیاتی تاریخی، سودهای تاریخی و دارائیهها و بدهیههای جاری تاریخی مربوطه می باشد [10].

کردستانی و رودنشین (۱۳۸۵)، به بررسی میزان مربوط بودن اجزای نقدی و تعهدی سود حسابداری نسبت به ارزش بازار شرکت پرداختند و به این نتیجه رسیدند که، اجزای نقدی توان توضیحی بیشتری برای ارزش بازار در مقایسه با اجزای تعهدی سود داشته و از سودمندی بیشتری برخوردار است [7].

عرب مازار و صفرزاده (۱۳۸۶)، به بررسی تفکیک سود در پیش بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی پرداخته اند. در مدل پیش بینی جریانهای نقدی استفاده شده در این تحقیق، سودها به دو جزء نقدی و تعهدی تفکیک شده و مشخص شد اجزای سود، اطلاعات متفاوتی در خصوص جریانهای نقدی آتی منعکس می نمایند. به علاوه، جزء تعهدی به ۵ جزء تفکیک شده، و توانایی مدل در پیش-بینی جریانهای نقدی آتی مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج نشان داد با تفکیک جزء تعهدی به اجزاء بیشتر، توان توضیح دهندگی مدل در پیش-بینی جریانهای نقدی بهبود می یابد [6].

مدرس و عباس زاده (۱۳۸۷)، در تحقیق خود به این موضوع پرداختند که آیا دقت اجزا سود در پیش بینی سود، به بهبود پیش-بینی سود می انجامد و می تواند پایداری سود و رابطه سود و جریان های نقدی را توضیح دهد. نتایج تحقیق آنها نشان داد که با استفاده از سود های گذشته می توان سود آتی را با حداقل خطای ممکن پیش بینی نمود و عملکرد سود ها با قابلیت پیش بینی اجزای سود و استمرار آنها رابطه مثبت دارد [11].

مقدم و جان جانی (1387)، به بررسی ارتباط بین اجزای سود جاری و جریان نقدی عملیاتی آتی پرداختند و به این نتیجه رسیدند که سود جاری توانایی پیش بینی جریان نقدی آتی را دارد اما سود تفکیک شده قابلیت پیش بینی بالاتری نسبت به رقم کلی سود دارد. و همچنین بین اقلام تعهدی و اجزای آن، جریان نقدی عملیاتی و اجزای آن با جریان نقدی آتی ارتباط معناداری دارد [12].

پورحیدری، ناظمی اردکانی و محمدی (۱۳۸۸)، به بررسی تأثیر روش ارائه جریان-های نقدی ناشی از فعالیتهای عملیاتی (روش مستقیم و روش غیرمستقیم)، بر توانایی پیش بینی جریان های نقدی آتی پرداختند و به این نتیجه رسیدند که عدم تهیه صورت جریان وجوه نقد به روش مستقیم، اطلاعات مربوطی را از دسترس استفاده کنندگان خارج می - کند. علاوه بر این توانایی اطلاعات حاصل از دریافت-ها و پرداختهای ناخالص در پیش بینی جریان های نقدی آتی، نسبت به خالص دریافت و پرداخت-ها مورد بررسی قرار گرفت، اما شواهدی دال بر توانایی پیش بینی بیشتر جریان های نقدی ناخالص مهیا نگردید. اما ارائه اطلاعات جریانهای نقدی ناشی از فعالیت-های عملیاتی به روش مستقیم از توانایی پیش-بینی بیشتری در مقایسه با روش غیر مستقیم برخوردار می باشد [3].

ثقفی و صراف (۱۳۹۳) به ارائه مدلی برای پیش-بینی جریان وجوه نقد در شرکتهای ایرانی پرداختند. بدین منظور، از دو مدل گام تصادفی و تعهدی معکوس استفاده شد. نتایج بیانگر آن بود که مدل گام تصادفی بهتر می تواند جریان وجوه نقد عملیاتی را پیش-بینی کند. اما در شرکتهایی که دولت در آنها نفوذ دارد، مدل تعهدی برای برآورد جریان وجوه نقد آتی مناسب تر است [4].

برزیده و شهریاری (۱۳۹۳) به بررسی قدرت پیش‌بینی و محتوای اطلاعاتی متغیرهای سود و زیانی و ترازنامه‌ای در پیش‌بینی جریانهای نقدی آتی پرداختند. نتایج نشان داد که قدرت پیش‌بینی سود عملیاتی بیشتر از اقلام تعهدی، جریانهای نقدی و خالص داراییهای عملیاتی است. همچنین مشاهده شد که از بین متغیرهای یاد شده، تنها سود عملیاتی محتوای اطلاعاتی فزاینده دارد [2].

فرضیه‌های تحقیق

فرضیه اول: جریان‌های نقدی عملیاتی تاریخی، توانایی پیش‌بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی را دارند.

فرضیه دوم: اجزا جریان‌های نقدی عملیاتی تاریخی، توانایی پیش‌بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی را دارند.

فرضیه سوم: تفکیک جریان‌های نقدی عملیاتی به اجزا بیشتر، توانایی پیش‌بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی را افزایش می‌دهد.

فرضیه چهارم: افزایش تعداد وقفه در مدل، سبب بهبود پیش‌بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی می‌گردد.

اهداف تحقیق

- پیش‌بینی جریانهای نقدی عملیاتی با استفاده از متغیرهای حسابداری مالی
- بررسی سودمندی اطلاعات حسابداری مالی در پیش‌بینی جریانهای نقدی آتی؛ و
- بررسی نقش وقفه‌های زمانی در بهبود پیش‌بینی جریانهای نقدی آتی.

روش تحقیق

عمده تحقیقات انجام شده پیرامون جریانهای نقدی و پیش‌بینی آن از روش شبه‌آزمایشی استفاده نموده‌اند. در این گونه طرحها، داده‌ها از محیطی که به گونه طبیعی وجود داشته فراهم می‌شود و محقق هیچ گونه دخالتی در ایجاد داده‌ها ندارد (عبدالخلیق و آجین کیا، ۱۳۷۹) [5]. در تحقیق حاضر نیز از روش شبه‌آزمایشی استفاده خواهد شد.

نحوه گردآوری داده‌ها

پس از تعیین روش تحقیق و چگونگی نوع نمونه و گزینش آن، محقق باید با توجه به هدف و ویژگیهای روش تحقیق و نوع نمونه انتخابی، به جمع آوری داده های مناسب بپردازد. داده‌های مورد نیاز تحقیق جهت آزمون فرضیه‌ها، مجموعه‌ای از متغیرهای حسابداری بوده که مستقیماً از صورت‌های مالی آنها قابل استخراج می باشد. ضمناً این اطلاعات از طریق پایگاه‌های الکترونیکی (سازمان بورس اوراق بهادار) www.seo.ir، (شرکت بورس اوراق بهادار) www.irbourse.com، (مدیریت پژوهش توسعه و مطالعات اسلامی) www.rdis.ir و سایر نرم‌افزارهای موجود در این خصوص قابل جمع‌آوری است. داده‌ها پس از استخراج و انتقال به صفحه گسترده Excel، جهت تجزیه و تحلیل به نرم افزار Eviews منتقل خواهد شد تا آماده آزمون فرضیه‌های تحقیق گردند.

جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری تحقیق حاضر را کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران را تشکیل می دهد. نمونه آماری این تحقیق شامل مجموعه‌ای از شرکتهایی است که دارای ویژگیهای زیر باشند:

- شرکتهایی که تاریخ پذیرش آنها در بورس و اوراق بهادار قبل از سال ۱۳۸۲ باشد.
 - به دلیل تفاوت در عملیات، شرکتهای جز شرکتهای سرمایه‌گذاری و واسطه‌گری مالی نباشند.
 - به دلیل افزایش قابلیت مقایسه، سال مالی شرکتهای منتهی به ۲۹ اسفند باشد.
 - شرکتهایی که در دوره مورد بررسی تغییر سال مالی نداشته باشند.
- بر این اساس، نمونه آماری این تحقیق شامل ۱۳۰ شرکت از ۲۴ صنعت متفاوت می باشد.

روش تجزیه و تحلیل اطلاعات:

مدلها و متغیرهای تحقیق

به منظور آزمون فرضیه‌های تحقیق از ۲ مدل برای پیش‌بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی استفاده خواهد شد. این مدلها عبارتند از:

مدل اول، مدل پیش‌بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی با استفاده از جریانهای نقدی عملیاتی تاریخی است که شکل کلی آن به صورت زیر است:

$$OCF_t = \alpha + \sum_{i=1}^n \mu_i OCF_{t-i} + e_i$$

مدل دوم، مدل پیش‌بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی با استفاده از اجزای جریانهای نقدی عملیاتی تاریخی است که شکل کلی آن به صورت زیر است:

$$OCF_t = \alpha + \sum_{i=1}^n \beta_i SALES_{t-i} + \sum_{i=1}^n \gamma_i CGS_{t-i} + \sum_{i=1}^n \lambda_i OE_{t-i}$$

که در مدلهای فوق؛

$$OCF_t = \text{جریان نقدی عملیاتی سال } t$$

$$OCF_{t-i} = \text{جریان نقدی عملیاتی سال } t-i$$

$$SALES_{t-i} = \text{جریان نقدی دریافتی بابت فروش سال } t-i$$

$$CGS_{t-i} = \text{وجه نقد خروجی بابت خرید سال } t-i$$

$$OE_{t-i} = \text{وجه نقد خروجی بابت هزینه‌های عملیاتی سال } t-i$$

$$n = \text{تعداد وقفه}$$

$$\alpha, \mu, \beta, \gamma, \lambda = \text{ضرایب مدل رگرسیون}$$

$$e_i = \text{خطای مدل رگرسیون برای دوره } t \text{ می باشد.}$$

به منظور تخمین مدلهای تحقیق از تکنیک داده‌های تلفیقی استفاده خواهد شد. این تکنیک که داده‌های سری زمانی و مقطعی را با هم ترکیب می‌کند. در بسیاری از موارد، محققین از این روش برای مواردی که نمی‌توان مسائل را به صورت سری زمانی یا مقطعی بررسی کرد و یا زمانی که تعداد داده‌ها کم است، استفاده می‌کنند.

فرایند آزمون فرضیه‌ها

با توجه به اینکه دو فرضیه اول تحقیق در ارتباط با معناداری مدل‌های پیش‌بینی می باشد، به منظور بررسی این فرضیه‌ها با استفاده از تکنیک داده‌های تلفیقی برای هر کدام از وقفه‌های زمانی ۱، ۲ و ۳ یک معادله رگرسیون تخمین زده می شود. پس از تخمین معادلات فوق و بررسی فروض مدل کلاسیک رگرسیون خطی، معناداری هر کدام از آنها مورد بررسی قرار می گیرد.

فرضیه‌های سوم و چهارم تحقیق نیز در ارتباط با مقایسه مدلها از نظر دقت پیش‌بینی می - باشد، بررسی این فرضیه‌ها، با استفاده از نتایج حاصل از فرضیه‌های قبل مقایسه آنها صورت می گیرد. معیارهای استفاده شده به منظور مقایسه مدل‌های پیش‌بینی شامل ضریب تعیین تعدیل شده و آماره F رگرسیون می باشند.

نتایج آزمون فرضیه‌ها

نتایج آزمون فرضیه اول

فرضیه اول تحقیق بیان می کند که جریان های نقدی عملیاتی تاریخی، توانایی پیش‌بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی را دارند. مدل مورد استفاده جهت آزمون این فرضیه، مدل ۱ می باشد. مدل کلی این فرضیه که برای سه وقفه زمانی مورد آزمون قرار گرفته، بصورت زیر می باشد:

$$OCF_t = \alpha + \sum_{i=1}^n \mu_i OCF_{t-i} + e_i$$

نتایج حاصل از آزمون این فرضیه در جدول (۱) به تصویر درآمده است.

جدول (۱) خلاصه نتایج آماری فرضیه اول برای کلیه شرکت‌های نمونه

متغیر	وقفه اول			وقفه دوم			وقفه سوم				
	ضریب	انحراف معیار	t	معناداری	ضریب	انحراف معیار	t	معناداری	ضریب	انحراف معیار	t
cfo(-1)	۰/۳۵	۰/۰۳	۱۲/۱۶	۰/۰۰	۰/۲۶	۶/۲۳	۰/۰۰	۰/۲۶	۰/۲۶	۰/۰۵	۵/۳۶

۰/۰۱	۲/۴۱	۰/۰۵	۰/۱۱	۰/۰۰	-۲/۶۰	۰/۰۳	۰/۰۸	-	-	-	-	cfo(-2)
۰/۰۰	-۴/۸۷	۰/۰۴	-/۱۹	-	-	-	-	-	-	-	-	cfo(-3)
	۰/۸۴				۰/۸۲				۰/۷۹			R ²
	۰/۸۱				۰/۷۸				۰/۷۵			R ² adj
	۰/۱۳				۰/۰۹				۰/۲۱			h
	۲۰/۸۷				۲۲/۷۲				۲۲/۳۷			F-sta
	۰/۰۰				۰/۰۰				۰/۰۰			Sig.F

همانگونه که از نتایج جدول مشهود است، تمامی ضرایب برآوردی مدل در وقفه های سه گانه در سطح خطای ۵ درصد معنادار بوده، و تمامی ضرایب برآوردی در وقفه های سه گانه مثبت می باشند، که این مسأله نشان دهنده وجود رابطه مثبت بین متغیرهای مدل می باشد.

مقادیر ضریب تعیین تعدیل شده مدل با وقفه های سه گانه به ترتیب ۰/۷۵، ۰/۷۸ و ۰/۸۱ می باشند. همانگونه که ملاحظه می شود، مقادیر ضریب تعیین تعدیل شده از توان توضیح دهندگی نسبتاً بالایی برای پیش بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی برخوردارند.

در خصوص معناداری کل رگرسیون می توان عنوان کرد که چون مقدار آماره F محاسبه شده مدل در وقفه های ۱، ۲ و ۳ به ترتیب ۲۲/۳۷، ۲۲/۷۲ و ۲۰/۸۷ می باشد که تمامی این مقادیر در سطح خطای یک درصد از مقدار آماره F جدول بزرگتر می باشند، بنابراین می توان گفت که کل مدل رگرسیون در وقفه های سه گانه معنادار می باشد.

با توجه به اینکه مدل استفاده شده برای فرضیه فوق یک مدل خود رگرسیونی می باشد، لذا به منظور تشخیص وجود خود همبستگی بین اجزاء اخلاص از آماره h دورین استفاده شده است. مقادیر این آماره در وقفه های سه گانه به ترتیب ۰/۲۱، ۰/۰۹ و ۰/۱۳ می باشند. با توجه به تمایل این مقادیر به سمت عدد صفر، می توان گفت که بین اجزاء اخلاص مدل رگرسیونی خود همبستگی وجود ندارد.

با توجه به نتایج حاصل از آزمون فرضیه اول در سطح خطای ۵ درصد، می توان فرضیه صفر را رد و فرضیه مقابل را پذیرفت. یعنی می توان عنوان کرد که جریانهای نقدی عملیاتی تاریخی، توانایی پیش بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی را دارند.

نتایج آزمون فرضیه دوم

فرضیه دوم تحقیق بیان می کند که اجزای جریان های نقدی عملیاتی تاریخی، توانایی پیش-بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی را دارند. مدل کلی این فرضیه که برای سه وقفه زمانی مورد آزمون قرار گرفته، بصورت زیر می باشد:

$$OCF_t = \alpha + \sum_{i=1}^n \beta_i SALES_{t-i} + \sum_{i=1}^n \gamma_i CGS_{t-i} + \sum_{i=1}^n \lambda_i OE_{t-i}$$

نتایج حاصل از آزمون این فرضیه در جدول (۲) به تصویر درآمده است.

جدول (۲)، خلاصه نتایج آماری فرضیه دوم برای کلیه شرکت های نمونه

متغیر	وقفه اول			وقفه دوم			وقفه سوم					
	ضریب	انحراف معیار	t	معناداری	ضریب	انحراف معیار	T	معناداری	ضریب	انحراف معیار	t	معناداری
SALES(-1)	۰/۱۳	۰/۰۲	۵/۲۸	۰/۰۰	۰/۱۵	۰/۰۳	۵/۵۷	۰/۰۰	۰/۱۳	۰/۰۳	۴/۷۱	۰/۰۰
CGS(-1)	۰/۲۲	۰/۰۳	۷/۹۸	۰/۰۰	۰/۱۵	۰/۰۳	۴/۹۳	۰/۰۰	۰/۱۱	۰/۰۴	۲/۹۸	۰/۰۰
OE(-1)	۰/۰۲	۰/۰۳	۰/۶۸	۰/۴۹	۰/۱۱	۰/۰۳	۳/۲۴	۰/۰۰	۰/۰۵	۰/۰۴	۱/۳۴	۰/۱۸

۰/۰۰	۳/۸۲	۰/۰۴	۰/۱۶	۰/۹۵	۰/۰۶	۰/۰۳	۰/۰۰	-	-	-	-	SALES(-2)
۰/۳۸	۰/۸۸	۰/۰۴	۰/۰۴	۰/۹۷	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۰	-	-	-	-	CGS(-2)
۰/۰۰	۲/۹۹	۰/۰۸	۰/۲۳	۰/۰۰	۴/۸۳	۰/۰۵	۰/۲۴	-	-	-	-	OE(-2)
۰/۰۰	۳/۸۸	۰/۰۴	۰/۱۵	-	-	-	-	-	-	-	-	SALES(-3)
۰/۲۷	۱/۱۰	۰/۰۴	۰/۰۴	-	-	-	-	-	-	-	-	CGS(-3)
۰/۰۲	۲/۳۲	۰/۰۵	۰/۱۳	-	-	-	-	-	-	-	-	OE(-3)
۰/۸۸				۰/۸۴				۰/۷۸				R ²
۰/۸۵				۰/۸۱				۰/۷۴				R ² adj
۲/۱۴				۱/۹۸				۱/۹۳				DW
۲۸/۵۳				۲۵/۲۵				۲۱/۰۴				F-sta
۰/۰۰				۰/۰۰				۰/۰۰				Sig.F

همانگونه که از نتایج جدول مشهود است، تمامی ضرایب برآوردی مدل در وقفه های سه گانه در سطح خطای ۵ درصد (باستثنای ضرایب متغیرهای OE(-1) در وقفه های ۱ و ۳، SALES(-2) در وقفه ۲ و CGS(-2) در وقفه ۲ و ۳ و CGS(-3) در وقفه ۳) معنادار بوده، و تمامی ضرایب برآوردی در وقفه های سه گانه مثبت می باشند، که این مسأله نشان دهنده وجود رابطه مثبت بین متغیرهای مدل می باشد.

مقادیر ضریب تعیین تعدیل شده مدل با وقفه های سه گانه به ترتیب ۰/۷۴، ۰/۸۱ و ۰/۸۵ می باشند. همانگونه که ملاحظه می شود، مقادیر ضریب تعیین تعدیل شده از توان توضیح دهندگی نسبتاً بالایی برای پیش بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی برخوردارند.

در خصوص معناداری کل رگرسیون می توان عنوان کرد که چون مقدار آماره F محاسبه شده مدل در وقفه های ۱، ۲ و ۳ به ترتیب ۲۱/۰۴، ۲۵/۲۵ و ۲۸/۵۳ می باشد که تمامی این مقادیر در سطح خطای یک درصد از مقدار آماره F جدول بزرگتر می باشند، بنابراین می توان گفت که کل مدل رگرسیون در وقفه های سه گانه معنادار می باشد.

به منظور تشخیص وجود خود همبستگی بین اجزاء اخلاص مدل رگرسیونی، از آماره دورین-واتسن استفاده شده است همانگونه که ملاحظه می شود این آماره در وقفه های سه

گانه به ترتیب دارای مقادیر ۱/۹۳، ۱/۹۸ و ۲/۱۴ می باشد. با توجه به تمایل این مقادیر به سمت عدد ۲ می توان عنوان کرد که بین اجزاء اخلاص مدل رگرسیونی، خود همبستگی وجود ندارد. با توجه به نتایج حاصل از آزمون فرضیه دوم در سطح خطای ۵ درصد، می توان فرضیه صفر را رد و فرضیه مقابل را پذیرفت. یعنی می توان عنوان کرد که اجزا جریانهای نقدی عملیاتی تاریخی، توانایی پیش بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی را دارند.

نتایج آزمون فرضیه سوم و چهارم

فرضیه سوم تحقیق بیان می دارد که تفکیک جریانهای نقدی عملیاتی به اجزا بیشتر، توانایی پیش بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی را افزایش می دهد. فرضیه چهارم تحقیق نیز عنوان می کند که افزایش تعداد وقفه در مدل، سبب بهبود پیش بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی می گردد. به منظور آزمون این فرضیه ها از نتایج جداول ۱ و ۲ استفاده می شود.

مقایسه ضرایب تعیین تعدیل شده دو مدل نشان می دهد که تفکیک جریانهای نقدی عملیاتی به اجزا بیشتر، در مقایسه با جریانهای نقدی عملیاتی تاریخی درصد بیشتری از تغییرات در متغیر وابسته (جریانهای نقدی عملیاتی آتی) را نشان می دهند.

مقایسه معناداری کل رگرسیون دو مدل نیز نشان می دهد که تفکیک جریانهای نقدی عملیاتی به اجزا بیشتر برای پیش بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی، نسبت به جریانهای نقدی عملیاتی تاریخی باعث افزایش در توان توضیح دهندگی مدل می شود.

با توجه به موارد فوق، می توان در سطح خطای ۵ درصد (در سه وقفه زمانی مختلف) فرضیه صفر را رد و فرضیه مقابل را پذیرفت. یعنی می توان عنوان کرد که تفکیک جریانهای نقدی عملیاتی به اجزا بیشتر در مقایسه با جریان های نقدی عملیاتی تاریخی از توانایی بیشتری برای پیش بینی جریان های نقدی عملیاتی آتی برخوردارند. همچنین با افزایش وقفه، بر توان توضیح دهندگی مدل افزوده می شود.

جدول (۳)، خلاصه نتایج آماری فرضیه های سوم و چهارم

قسمت اول: جریان های نقدی عملیاتی تاریخی، به عنوان پیش بینی کننده جریانهای نقدی

عملیاتی آتی

معیارهای مقایسه	وقفه اول	وقفه دوم	وقفه سوم
R ² adj	۰/۷۵	۰/۷۸	۰/۸۰
F-sta	۲۲/۳۷	۲۲/۷۲	۲۰/۸۷

قسمت دوم: اجزای جریان های نقدی عملیاتی تاریخی، به عنوان پیش بینی کننده جریانهای

نقدی عملیاتی آتی

معیارهای مقایسه	وقفه اول	وقفه دوم	وقفه سوم
R ² adj	۰/۷۴	۰/۸۱	۰/۸۵
F-sta	۲۱/۰۴	۲۵/۲۵	۲۸/۵۳

نتیجه گیری

یکی از اهداف اصلی گزارشگری مالی ارائه اطلاعات در جهت کمک به استفاده-کنندگان برای پیش بینی جریانهای نقدی آتی می باشد. صورت جریان وجوه نقد در کنار سه صورت مالی اساسی دیگر این امکان را فراهم می سازد و به سرمایه گذاران و اعتبار دهندگان کمک می نماید تا آنها وجوه نقدی را که احتمالاً در آینده به صورت سود تقسیمی و بهره پرداخت خواهد شد و یا برای باز پرداخت اصل وام پرداخت می شود، را برآورد نمایند. و همچنین به افراد کمک می-کند تا ریسک تصمیم گیری خود را ارزیابی نمایند.

در این تحقیق، جریان های نقدی آتی با جریانهای نقدی گذشته و با اجزا جریانهای نقدی گذشته پیش بینی گردید، نتیجه حاکی از این بود که اجزای جریانهای نقدی گذشته از توانایی بیشتری برای پیش بینی جریانهای نقدی آتی برخوردار هستند. نتیجه این پژوهش با تحقیقات کلینچ و همکاران (۲۰۰۰)، بارث و همکاران (۲۰۰۱)، حسین و العطار (۲۰۰۴)، یودر (۲۰۰۶)، چنگ و هالی (۲۰۰۸)، که در خصوص تفکیک سود به اجزای نقدی و تعهدی برای توانایی پیش بینی جریانهای جریان-های نقدی عملیاتی تحقیق نموده بودند، همخوانی دارد [15،18، 14، 24، 17].

کردستانی و رود نشین (۱۳۸۵)، عرب مازار و صفرزاده (۱۳۸۶)، مدرس و عباس زاده (۱۳۸۷)، پور حیدری، ناظمی اردکانی و محمدی (۱۳۸۸)، العطار و حسین (۲۰۰۴)، در تحقیق مشابهی معیار های تعهدی را برای پیش بینی جریان های نقدی آتی را بررسی کردند و به این نتیجه رسیدند که تفکیک اجزای معیار های تعهدی نیز باعث بهبود پیش بینی جریان های نقدی می گردد [7، 6، 11، 3، 14].

در خصوص افزایش تعداد وقفه در مدل، نتایج حاکی از این بود که این افزایش سبب بهبود پیش بینی جریان های نقدی عملیاتی آتی می گردد که با تحقیق فینگر (۱۹۹۴)، بارث و همکاران (۲۰۰۱)، حسین و العطار (۲۰۰۴)، که به بررسی تاثیر افزایش تعداد وقفه در مدل های پیش بینی پرداخته بودند، همخوانی [20، 15، 14].

پیشنهادات

به استفاده کنندگان از صورت های مالی، خصوصا " سرمایه گذاران و اعتبار دهندگان پیشنهاد می گردد، تا در اخذ تصمیمات اقتصادی خود و انتخاب یک پرتفوی بهینه توجه بیشتری به اجزا صورت های مالی خصوصا " صورت جریان نقد لحاظ دارند، تا انتظاراتی نزدیک به پیش بینی خود داشته باشند.

در ادامه این تحقیق، موضوعات زیر برای تحقیقات آتی پیشنهاد می شود:

- ۱- بررسی توانایی گروه های مختلف جریان نقدی- عملیاتی، سرمایه گذاری و تامین مالی - در پیش بینی جریان های نقدی آتی.
- ۲- تکرار این تحقیق با استفاده از داده های فصلی، ۶ ماهه و یا ماهانه، و بررسی توانایی داده های میان دوره ای در پیش بینی جریان های نقدی آتی.
- ۳- تکرار این تحقیق با استفاده از وقفه های زمانی طولانی تر و بررسی اثر افزایش وقفه بر بهبود پیش بینی مدل.
- ۴- تکرار این تحقیق با استفاده از معیار های مختلف جریان نقد، همچون جریان های نقدی آزاد، تغییرات وجوه، جریان های نقدی واحد تجاری، سرمایه در گردش حاصل از عملیات و... و تعیین همبستگی میان این متغیرها.

محدودیت‌های تحقیق

تحقیق حاضر از محدودیت ذاتی قابل ملاحظه‌ای برخوردار نیست اما محقق در جمع‌آوری اطلاعات، طبقه‌بندی و پردازش آنها با محدودیت‌هایی مواجه گردید که مهمترین آنها به شرح زیر است:

- ❖ به دلیل اینکه صورت جریان نقد در ایران بصورت غیر مستقیم تهیه می‌شود در تهیه داده جریانهای تحقیق کمی با مشکل زمان مواجه بودیم.
- ❖ با توجه به محدود بودن جامعه آماری به شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار، تسری نتایج به سایر شرکت‌ها باید با احتیاط انجام شود.

۱- اصول و ضوابط حسابداری و حسابرسی، (۱۳۸۸)، **استانداردهای حسابداری**

ایران، انتشارات سازمان حسابرسی، نشریه شماره ۱۶۰.

۲- برزیده، فرخ و شهریاری، علیرضا، (۱۳۹۳)، "بررسی جامع قدرت پیش‌بینی و

محتوای اطلاعاتی متغیرهای سود و زیانی و ترازنامه‌ای در پیش‌بینی جریانهای نقدی

آتی"، **تحقیقات حسابداری و حسابرسی**، انجمن حسابداری ایران، شماره ۲۳،

صص ۱۰۱-۸۸.

۳- پورحیدری، ناظمی اردکانی و محمدی، (۱۳۸۸)، "بررسی مقایسه‌ای توانایی پیش

بینی اطلاعات صورت جریان وجوه نقد به روش مستقیم و روش غیر مستقیم"،

بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، شماره ۵۷.

۴ - ثقفی، علی و صراف، فاطمه، (۱۳۹۳)، "مدلی برای پیش‌بینی جریان وجوه نقد در

شرکتهای ایرانی"، **تحقیقات حسابداری و حسابرسی**، شماره ۲۱، صص ۲۳-۴.

۵ - عبدالخلیق. ای. آر و آجین کیا. بی. بی. (۱۳۷۹)، **پژوهش های تجربی در**

حسابداری: دیدگاه روش شناختی، ترجمه محمد نمازی، شیراز، انتشارات

دانشگاه شیراز.

۶ - عرب مازاریزی محمد، صفرزاده، محمد حسین، (۱۳۸۶)، "تفکیک سود و پیش

بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی"، **بررسی های حسابداری و حسابرسی**،

شماره ۴۹.

۷ - کردستانی، غلامرضا و رود نشین، حمید، (۱۳۸۵)، "بررسی میزان مربوط بودن اجزا

نقدی و تعهدی سود حسابداری به ارزش بازار شرکت"، **بررسی های حسابداری**

و حسابرسی، شماره ۴۵.

۸ - کردستانی، غلامرضا، (۱۳۷۴)، "توانایی سود برای پیش بینی جریان نقدی و سودهای

آتی"، پایان نامه کارشناسی ارشد حسابداری، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت

مدرس.

۹ - صفرزاده، محمدحسین، (۱۳۸۶)، "تفکیک سود و پیش بینی جریانهای نقدی عملیاتی آتی"، پایان نامه کارشناسی ارشد حسابداری، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه شهید بهشتی.

۱۰ - مدرس، احمد، (۱۳۸۰)، "بررسی کاربرد مدل سری زمانی چند متغیره در پیش بینی جریانهای نقدی عملیاتی: مقایسه تئوری با شواهد تجربی"، رساله دکتری حسابداری، دانشکده حسابداری و مدیریت، دانشگاه علامه طباطبائی.

۱۱ - مدرس، احمد و عباس زاده، محمدرضا، (۱۳۸۷)، "بررسی تحلیلی تاثیر توانایی پیش بینی اجزای تعهدی و جریان های نقدی بر کیفیت سود پیش بینی شده"، **مجله دانش توسعه**، سال ۱۵، شماره ۲۴

۱۲ - مقدم، جواد و جان جانی، رضا، (۱۳۹۱)، "ارتباط بین اجزای سود جاری و جریان نقدی عملیاتی آتی"، **دانش و پژوهش حسابداری**، انجمن حسابداری ایران، سال هفتم، شماره بیست و هشتم، بهار.

۱۳ - هندریکسن. ای. اس و ون بردا. ام. اف، (۱۳۸۸)، **تئوریهای حسابداری**، ترجمه دکتر علی پارسائیان، جلد اول، تهران، انتشارات ترمه.

14- Al-Attar, A. and S. Hussain, (2004), "Corporate Data and Future Cash Flows", **Journal of Business, Finance & Accounting**, Vol. 31 (7&8): 861-903.

- 15- Barth, M. E., D. P. Cram and K. K. Nelson, (2001), "Accruals and the Prediction of Future Cash Flows", **The Accounting Review**, Vol. 76: 27-58.
- 16- Cheng, C. S. and D. Hollie, (2005), "The Usefulness of Core and Non-Core Cash Flows in Predicting Future Cash Flows", working paper, University of Houston.
- 17- Cheng, C. S. and D. Hollie, (2008), "Do core and non-core cash flows from operation persist differentially in prediction future cash flows?"
- 18- Clinch, G., B. Sidhu, and S. Sin, (2000), "The Usefulness of Direct and Indirect Cash Flow Disclosures", working paper, University of New South Wales.
- 19- Financial Accounting Standards Board (FASB), (1978), "Objectives of Financial Reporting by Business Enterprises", Statement of Financial Accounting Concepts, No. 1, Stamford, CT: FASB.
- 20- Finger, C. A., (1994), "The Ability of Earnings to Predict Future Earnings and Cash Flows", **Journal of Accounting Research**, Vol. 32 (Autumn): 210-223.
- 21- Krishnan G. V., Largay J. A., (2000), "The predictive ability of direct method cash flow information", **Journal of Business & Accounting**, Vol. 27: 215-245.

- 22- Murdoch, B. and P. Krause, (1990), "Further Evidence on the Comparative ability of Accounting Data to Predict Operating Cash Flows", **The Mid-Atlantic Journal of Business**, 26 (2): 1-14.
- 23- Quirin, J., D. O'Bryan, W. Wilcox, and K. Berry, (1999), "Forecasting Cash Flow from Operations: Additional Evidence", **The Mid-Atlantic Journal of Business**, 35(2&3): 135-142.
- 24- Yoder, T. R., (2006), "The Incremental Cash Flow Predictive Ability of Accrual Models", working paper, The Pennsylvania State University.

Investigation into the decomposition of cash flows in predicting future operating cash flows

1- Mohammad Hosein Safarzadeh
(Assistant Professor in Accounting, Shahid Beheshti University)

2- Mahdiah dolatabadi
(MA in accounting, Shahid Bahonar University)

Abstract

Cash flow statement and its related components including information that can help people in decision making. Information about the components of cash flows is important and helps to predict future cash flows. Given the importance of cash flow and content of its components, the purpose of this study is to examine the effects of separating the components of operating cash flows into predicting future operating cash flows in Iranian listed companies.

For this reason, we select 130 companies listed in Tehran Stock Exchange during the period of 1382-1389. Our research is based on correlation review and our statistical method is panel data analysis. The results suggest that the components of historical operating cash flow components are more predictable than total operating cash flows.

Key Words: Operating Cash Flows, Net Income, predicting, forecasting Period